

25.8.2011

**TAMPEREEN VESI
PIRKANMAAN KESKUSPUHDISTAMO, SULKAVUOREN VAIHTOEHTO
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS****YLEISÖTILAISUUS**

Aika	25.8.2011 kello 18 - 20	
Paikka	Tampereen kaupunginvaltuuston valtuustosali, Aleksis Kivenkatu 14-16 C, 5. kerros, Tampere	
Läsnä	Leena Ivalo Pekka Pesonen Heidi Rauhamäki Reijo Kuivamäki Hannu Kaleva Jakob Kjellman Kirsti Toivonen	Pirkanmaan ELY-keskus Tampereen Vesi Tampereen Vesi Pöyry Finland Oy Ramboll Finland Oy FCG Finnish Consulting Group Oy FCG Finnish Consulting Group Oy

Yleisömäärä n. 75 henkilöä

1 Tilaisuuden avaus

Leena Ivalo toimi yleisötilaisuuden puheenjohtajana. Hän toivotti läsnäolijat tervetulleiksi ja kertoi illan ohjelmasta ja käytännön järjestelyistä.

2 Yhteysviranomaisen puheenvuoro

Ivalo esitteli yleisölle lyhyesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn sisällön, menettelyn osapuolten roolit ja paikalla olevat henkilöt.

3 Hankevastaavan puheenvuoro

Tampereen Veden toimitusjohtaja Pekka Pesonen esitteli Sulkavuoren vaihtoehtoa. Hän kävi lyhyesti läpi keskuspuhdistamohankkeen ja Sulkavuoren vaihtoehdon yleissuunnittelun vaiheita.

Puheenvuorossaan Pesonen esitteli Sulkavuoren laitosta, johtamisjärjestelyjä, jätevedenpuhdistusprosessia ja lietteenkäsittelyn vaihtoehtoja. Hän kertoi myös mitoituksesta verrattuna aiemmin esillä olleisiin, useampaa kuntaa koskeneisiin vaihtoehtoihin. Hän kertoi myös Sulkavuoren laitoksen kustannusarviosta ja siitä miten sen arvioidaan vaikuttavan jätevesimaksuun.

Pesonen kertoi hankkeen aikataulusta, että yhteysviranomaisen lausunnon jälkeen (marraskuu 2011) Tampereen kaupunginvaltuusto ottaa kantaa hankkeen toteutukseen ja toteutuksen organisointiin. Tämän jälkeen voidaan edetä ympäristölupavaiheeseen. Laitoksen on tarkoitus olla toiminnassa 2020.

25.8.2011

4 YVA-konsultin puheenvuoro

Jakob Kjellman FCG Finnish Consulting Group Oy:stä esitteli ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksia. Hän kertoi, että tämä YVA-menettely poikkeaa muista erityisesti sen takia, että varsinaista nykyvaihtoehtoa ei ole olemassa. Puhdistusvaatimukset kiristyvät ja jätevesimäärä tulee kasvamaan ja näin ollen nykyisillä puhdistamoilla tarvitaan joka tapauksessa jotain toimenpiteitä. Arviointimenettelyssä on arvioitu, että NYKY+ -vaihtoehto on kuitenkin teknisesti mahdollinen toteuttaa.

Kjellman kävi esityksessään läpi ympäristövaikutusten arvioinnin keskeisiä teemoja kuten johtamisjärjestelyt, rakennusaikaiset vaikutukset, louheen ja kuljetusten kokonaismäärät, tarvittavat maankäytölliset tilavauheet, purkureitit sekä riskinarviointia. Yhteenvedona hän totesi, että kumpikin tarkasteltu vaihtoehto on sekä teknisesti että ympäristövaikutusten suhteen toteuttamiskelpoinen.

5 Keskustelu

Muistioon on kirjattu keskustelussa esiin tulleet kommentit ja kysymykset sekä niihin annetut vastaukset.

Yleisön kysymykset (vastaukset ranskalaisilla viivoilla):

Miksi muita vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja ei ole esitelty (Lahdesjärvi on ollut aiemmin esillä)?

- *Pesonen: Lahdesjärven vaihtoehto osoittautui paljon kalliimmaksi johtamisjärjestelyiden takia.*
- *Kuivämäki: Aiemmassa vaiheessa tutkittiin Melo ja Koukkujärvi, Lentokentän pohjoispuolinen alue sekä yksi alue Pirkkalan ja Tampereen rajalla.*

Miksi Tampereen muita sijoitusvaihtoehtoja ja niiden kustannuksia ei ole esitelty yleisölle?

- *Ivalo: kustannukset eivät ole varsinaisesti yvessä tarkasteltavia asioita.*

Onko NYKY+ -vaihtoehto verrannollinen VE Sulkavuoreen? Väestön lisäys tulee ympäristökunnista, vedenkulutuksen arvioidaan laskevan, räjäytystyöt aiheuttavat lähialueilla pelkoa ja ne tulevat kestämaan monta vuotta, lisäksi tulee vaikutuksia vanhan kaatopaikan avaamisesta ja liikenteestä.

- *Kaleva: Tärinäasia on räjäytystöissä merkittävä tekijä, mutta hyvällä hanke- ja työsuunnittelulla siihen voidaan merkittävästi vaikuttaa. Urakoitsijalla ja hankkeesta vastaavalla on velvollisuus korvata aiheuttamansa vahingot. Maanalaisten tilojen louhiminen on erilaista kuin esim. Lahdesjärven alueen aiemmat avolouhinnat. Haitallisia vaikutuksia voidaan hallita.*
 - *Pesonen: kokonaisjätevesimäärä lisääntyy väestön lisääntymisen vuoksi, vaikka ominaiskulutus vähenee.*
-

25.8.2011

Lahdesjärven aiempien räjäytystöiden vaikutukset ovat olleet merkittäviä talojen sisällä. Voidaanko laskelmat tehdä niin tarkasti, että peruskallion varassa oleviin rakennuksiin kohdistuvat vaikutukset voidaan ennakoida? Sulkavuoren rinteillä asuu suojeltu eläin, siili. Niiden luonnolliset pesimä-alueet sijaitsevat Sulkavuoren rinteillä ja alueen asukkaat ovat rakentaneet niille pesiä ja syöttölaatikoita.

- *Kaleva: Ennen töiden aloitusta suoritetaan riittävän laajalle alueelle tärinäkartoitus ja kaikki vauriot merkitään ylös. Sen perusteella, mikä on alueen rakennuskanta ja rakenteet, kerralla käytettävien panosten määrä mitoitetaan sopivaksi.*

Mikä on seuraus, jos keskuspuhdistamo menee tukkoon ja eikä voi vastaanottaa jätevettä?

- *Kjellman: varapurkujärjestelyt on suunniteltu ja riskin arvioidaan olevan vähäinen.*

YVA on hyvä lobbauspaperi. Aamulehti esitti että Viinikanlahteen voidaan rakentaa kerrostaloja, miksei yhtä hyvin Sulkavuoreen? Sulkavuorivaihtoehtoa on tutkittu jo aiemmin, mutta silloin se todettiin sopimattomaksi. Lahdesjärven vaihtoehto on aiemmin esitetty vain muutama miljoona euroa kalliimmaksi, miksi se nyt esitetään paljon kalliimmaksi? Nyt on hyvä tilaisuus tutkia mihin keskuspuhdistamo sijoitetaan? Miten yva:ssa on todettu, että maakuntakaavaa ei tarvitse muuttaa? Maakuntakaavan tarpeen ratkaisee hallinto-oikeus eikä mikään maakuntakaavoituksen asiantuntija. Mitä saavutettaisiin sillä, että puhdistamo sijoitettaisiin johonkin ihan toiseen paikkaan? Arseenista on toimitettu kunnanvaltuustolle tieto, että Sulkavuori on arseenialuetta ja nyt todettiin ettei ole; miten tämä on mahdollista? Kuka tietää, että voidaanko vuoteen 2040 mennessä esim. vesivessa kieltää kokonaan ja harmaat vedet voitaisiin turvallisesti imeyttää? Onko tulevaisuuden jätevesimääriä tutkittu tästä näkökulmasta? Onko kuntarakenteen mahdolliset muutokset (esim. Nokian mahdollinen liittäminen Tampereeseen) huomioitu? Omakotiyhdistyksen ohjelmavaiheessa esittämiin kysymyksiin ei ole vastattu esimerkkinä ohikulkutien sosioekonomiset vaikutukset ja ylivuotoputki. Miten osallistuminen on hankkeessa hoidettu?

- *Arseeni/ Kaleva: Sulkavuoresta otettiin 23 kalliinäytettä, joissa arseenia ei havaittu. Hanhilahti: aiemmin todettiin, että Sulkavuori sijaitsee riskialueella, mutta ei viitattu tarkempiin tutkimuksiin, joita nyt on tehty.*

40 000 rekkaa/vuodessa; tämän ajoneuvomäärän aiheuttama melu ylittää rajat ja meluselvityksessä tätä ei näkynyt?

- *Kjellman: liikenne on mallinnettu ja siinä on todettu että kaupallisissa meluohjelmissa, ei voida mallintaa muuta kuin hetkittäisiä melutasoja.*

Ahlmannin tilaisuudessa luvattiin selvittää muitakin vaihtoehtoja ja näin ei tehty? Palolaitoksen pilaantunut alue: miten konsultti vakuutettiin siitä, että maaperästä ei aiheudu rakentamisvaiheessa haittoja? Mitkä ovat luontoravot, jotka häiriintyvät?

25.8.2011

- *Kjellman: tilajärjestelyt on tehty niin, että pilaantuneiden maa-alueiden päälle ei rakenneta.*
- *Kjellman: luontoarvoja (biotooppeja ja kasveja) löytyi siirtolinjojen varrelta ja yvassa on otettu kantaa miten haitalliset vaikutukset voidaan ehkäistä mm. työjärjestelyillä.*

Purkuputken pää pitäisi sijoittaa paikkaan, jossa on jatkuva virtaus. Lähin paikka, jossa on jatkuva virtaus, sijaitsee Siuronkosken alapuolella.

- *Kaleva: suunnittelussa on lähdetty samasta sijainnista, mihin likimäärin nykyisinkin jätevedet puretaan. Jatkosuunnittelussa tarkennetaan vielä purkuputken paikkaa.*
- *Kjellman: Pyhäjärven tilaa on mallinnettu kahdessa vaiheessa (ELY:n ja Pöyryn mallinnukset) ja näiden mallinnusten tuloksia on YVA:ssa käytetty. Parhaan purkupaikan valinnassa mallin tulisi olla 3d-malli. ELY:n malli on tehty Viinikanlahden purkuputkeen liittyen. YVA:ssa ei ole tehty uusia mallinnuksia, vaan aiemmista mallinnoista on interpoloitu uuden purkupaikan vaikutuksia. On todettu, että muutokset eivät ole suuria aiempaan verrattuna. Pyhäjärven laatu ei oletettavasti muutu merkittävästi tämän hankkeen seurauksena. Vaikka puhdistusteho lisääntyy, määrä kasvaa.*

Miksi ei ole tehty vertailua aiempien ympäristövaikutusten arviointien sijoitusvaihtoehtoihin (Lentokenttä ja Koukkujärvi)? Niissä asutus olisi kauempana. Kokonaisuuden kannalta parasta vaihtoehtoa voisi verrata VE Sulkaavuoreen. ELY on pyytänyt ohjelmalausunnossaan huomioimaan Pyhäjärven pohjan PCB-yhdisteet. YVA:ssa ei ole mainintaa PCB:stä, peitelläänkö sitä jollain tavalla? Mihin nykyinen purkuputki menee? Kommentti: maakunta-kaavoitustarve on maakuntahallituksessa päätetty arvioida yvan jälkeen.

- *Pesonen: aiemmat YVA:t ovat olleet tässä taustalla, mutta tässä vaiheessa vaihtoehtoina tarkasteltiin Sulkavuoren ja NYKY+ -vaihtoehtoja. Hankkeessa mukana olevien kuntien perusteella sijaintipaikkaa on perusteltua hakea Tampereelta.*
- *Kjellman: PCB:stä. Viinikanlahdesta on otettu sedimenttinäytteitä, joiden tulosten perusteella näitä vaikutuksia ei todettu olevan tällä linjalla.*

Kommentti räjäytystöihin liittyen: "Älkää uskoko puheita, että työn suunnittelulla voidaan ehkäistä vaurioita. Palokallion taloyhtiöillä oli kaupungin kanssa sopimus kiinteistöihin asennettavista heilahdusmittareista Ikean räjäytystöiden aikana. Oli sovittuna mm-määrä, mikä heilahdus on sallittu räjäytystöiden aikana ja sen ylittämistä oli sovittu, että työt keskeytetään kolmeksi päiväksi. Kaksi kertaa urakan aikana tuli kolmen päivän karenssi ja se toimi urakoitsijan suuntaan hyvänä työkaluna. Asukasaktiivisuus on a&o tällaisissa hankkeissa."

Alueella on maalämpökaivoja, mikä on maalämpökaivojen tilanne alueella?

- *Hanhilahti: maalämmön suhteen on se tilanne, että sen rakentaminen on luvanvaraista joka tapauksessa. Keskusta-alueen osalta on tehty*
-

25.8.2011

erillinen raja, jonka sisään maalämpöä ei sallita. Alueen ulkopuolella kriittiset alueet määritellään ja rajataan erikseen.

Hämeenkadun louhinnasta; onko käyty kokeilemassa? Louhintamenetelmät ovat kehittyneet vuosien aikana. Pirkkalan vaihtoehto on erittäin ongelmallinen. Pirkkalan maaperä on Suomen arseenipitoisinta aluetta. Vaihtoehto on jätetty taustalle sen takia, että se aiheuttaa maankäytölle ja rakentamisvaiheessa hankaluuksia. Olen ollut yhteydessä Viikin ja Kakolanmäen puhdistamoihin, jotka on rakennettu keskustoihin kustannussyistä. Tässä YVA:ssa on hyvää, se että on oikeasti tarkasteltu NYKY+ -vaihtoehtoa tasavertaisesti hankevaihtoehtoon nähden.

Miksi YVA-selostuksessa yritetään päämäärätietoisesti tehdä oikeutus hankkeelle Viinikanlahden ja Sulkavuoren ympäristön asukasmäärien perusteella?

- *Hanhilahti: tähän en voi vastata, mutta asukasmäärä seutukunnalla on kuntien kesken sovittu ja sopimuksen mukaan lähdetään siitä, että Tampereen kaupunki vastaanottaa puolet kaupunkiseudun väestönkasvusta. Hanke tulee ottaa mukaan maakuntakaavaprosessiin. Alue kuului aiemmin Lahdesjärvi-Lakalaiva -osayleiskaava-alueeseen. Kaava jaettiin kahtia ja Lahdesjärven kaavaa vietiin erillisenä eteenpäin, mutta Lakalaivan kaavoitus eteni hitaammin. Jos Sulkavuori tulee olemaan keskuspuhdistamon paikka, halutaanko että siellä luonto on nykyisellään vai että sinne saadaan luonnonpuisto/ulkoilupuisto rakennettua alueella?*
- *Kjellman: YVA:ssa ei tarkoitushakuisesti tuoda esille mitään minkään vaihtoehdon puolesta, vaan siinä tuodaan esille faktoja. Asukasluvut kummankin alueen ympäristössä on faktoja. Parempi on, että päätöksenteon pohjalla on faktat.*

FCG Finnish Consulting Group Oy

Muistion laati

Kirsti Toivonen

Jakelu

ELY-keskuksen internet-sivuilla
